

K12 Skills Framework Writing Domain Skills in Secondary School Turkish Textbooks

Gülten Sakarya Erkek¹ Nesime Ertan Özen²

Article Info

Keywords

K12 skills framework,
Turkish textbooks,
Writing skills

Received: 29.08.2024

Accepted: 27.03.2025

Published: 30.06.2025

Research Article

[DOI: 10.17984/adyuebd.1540318](https://doi.org/10.17984/adyuebd.1540318)

Abstract

To keep up with the changing and developing world, individuals are expected to have 21st-century skills and integrate their knowledge with skills. This study aims to reveal the compatibility of the writing instructions in the secondary school Turkish textbooks, prepared for the 2023-2024 academic year with the writing field skills determined in the K12 Skills Framework. In this study, a basic qualitative research method was used. Data were obtained by the document analysis method. The data obtained by thematic coding were classified as specified in the Framework. The ratio of the number of writing instructions compatible with the K12 Skills Framework Turkish textbooks to the total number of speaking instructions in the textbooks was determined. It is seen that the writing instructions in the textbooks overlap most with the Integrated Skill of Creating Content at all grade levels. The lowest overlap was found in Managing Writing and Self-Reflection integrated skills. To provide students with 21st-century skills, changes that can be made in the context of both the curriculum and the K12 Skills Framework are presented as suggestions.

Introduction

In today's rapidly changing world—marked by technological advancement and social transformation—it is essential for individuals to adapt and contribute effectively to society. Education plays a significant role in this process. Education that focuses on 21st-century skills equips individuals to navigate changing global conditions and contribute to scientific and technological advancements. These skills are essential for individuals to lead healthy and fulfilling lives (Ahat, 2023). Twenty-first century education represents a progressive academic environment where students are prepared not merely for specific careers but for life, through student-centered classrooms and personalized learning approaches (Gajjar, 2013). In recent years, the importance of emotional and social competencies in education has been increasingly emphasized (Jourabian Fakour Tabrizi, 2023). Various factors, including school environment, parenting styles, social context, curriculum, and instructional materials, influence students' creativity (Azizi Nejad & Divband, 2023; Sawyer, 2022).

In response to these educational needs, the Ministry of National Education of the Republic of Türkiye, in collaboration with UNICEF, has launched a project under the name "K12 Skills Framework: Türkiye Holistic Model." This model is of great importance as it addresses current needs in skill development. The K12 Skills

Author¹: Gülten Sakarya Erkek, Ministry of Education, Türkiye, gultenerkek@hotmail.com

Corresponding author²: Nesime Ertan Özen, Ministry of Education, Türkiye, nesimeertan@gmail.com

Sakarya Erkek, G. & Ertan Özen, N. (2025). K12 skills framework writing domain skills in secondary school turkish textbooks. Adiyaman Univesity Journal of Educational Sciences, 15(1), 185-213.

Framework also aims to enhance individuals' competencies in areas such as information technology and programming (Ezeamuzie & Ezeamuzie, 2024).

The concept of "skill" is defined as the acquisition of abilities by individuals during the instructional process (Çiftçi & Akça, 2019, p. 40). In the K12 Skills Framework, a skill is described as "any action or activity acquired in a field of study or learning that involves a logical or intuitive thinking approach and requires the use of manual dexterity, methods, and tools" (MoNE, 2023). These skills are categorized within the framework, with "Domain-Specific Skills" considered to be comprehensive and encompassing other skill sets. Among these, Turkish Domain-Specific Skills are particularly significant, as they include both productive language skills—speaking and writing—and receptive language skills—listening/viewing and reading. It is essential that the K12 Skills Framework aligns with curricula and textbooks to effectively meet current skill development needs (Sakarya Erkek, 2023). However, it has been noted that the 2006, 2015, and 2019 Turkish Language Curricula do not fully reflect 21st-century skills and lack a systematic distribution of these skills (Dilekçi & Karatay, 2021).

Writing skill plays a crucial role in individuals' communication abilities. This skill involves combining words according to the established rules of a language to express thoughts effectively. According to Güneş (2007), writing is the transfer of knowledge structured in our minds into written form; it begins as a mental process and concludes with the articulation of thoughts on paper. Often considered the final skill acquired in the hierarchy of language skills (Kıymaz, 2019), writing is generally perceived as a complex competence—especially for individuals who struggle with grammar and spelling rules, lack the necessary vocabulary, have difficulty organizing ideas, or are unfamiliar with different writing styles (Gebremariam & Hiluf, 2023). The inability of individuals at certain educational stages to express their emotions and thoughts adequately in written communication and official correspondence highlights shortcomings in writing instruction. This underscores the need to address writing education as a critical issue from early childhood (Özbay, 2005).

Writing skills, which are initially developed during the early years of primary education, can be effectively enhanced if appropriate learning environments are provided. It is essential to identify children's writing needs and to design the writing process in alignment with those needs (Avşar Tuncay, 2021). In today's educational systems, the increased emphasis on assessments based on multiple-choice questions has led students to focus on test-solving rather than developing writing abilities. From primary to secondary and high school levels, exam systems that rely heavily on multiple-choice formats negatively impact students' writing skills (Tok & Ünlü, 2014). On the other hand, the significance of higher-order skills is becoming increasingly recognized. These include teaching and assessment practices that engage advanced cognitive processes—such as critical and creative thinking—and enhance core competencies like communication, teamwork, decision-making, and problem-solving (Emanuel, Ricchiardi, Sanseverino & Ghislieri, 2021).

Writing fosters knowledge acquisition and cognitive maturation. It contributes to the development of consistent thinking habits (Özbay, 2000); incorporates critical and creative thinking, research, and problem-solving skills (Ungan, 2007); enriches conceptual understanding and promotes deep, multidimensional thinking (Karadüz, 2010); and supports both communication and academic achievement by enabling the use, demonstration, coordination, and transmission of knowledge (Harris & Graham, 2016). For all these reasons, writing—whose foundations are laid in the first grade of primary education—is considered a key skill that influences all subsequent stages of learning (Batur, Başar & Yusufoglu, 2023).

In the K12 Skills Framework, which aims to equip students with 21st-century skills, writing is addressed as an integrated skill composed of several subcomponents. These integrated skills include process elements and level descriptors that further elaborate on writing competence. The four main components are: managing writing, generating content, applying conventions, and self-reflection (MoNE, 2023).

Purpose of the Study

The aim of this study is to examine the alignment between the writing instructions included in Turkish language textbooks used at the lower secondary school level during the 2023–2024 academic year and the writing domain skills defined within the K12 Skills Framework, which was developed to equip students with 21st-century skills. Accordingly, the study seeks to answer the following research questions:

1. How is the distribution of activity instructions that serve the writing domain skills identified in the K12 Skills Framework to integrated skills and process components in the Turkish 5th-grade textbook?
2. In the Turkish 6th-grade textbook, how is the distribution of the activity instructions that serve the writing field skills determined in the K12 Skills Framework to the integrated skills and process components?
3. In the Turkish 7th-grade textbook, how is the distribution of the activity instructions that serve the writing field skills determined in the K12 Skills Framework to the integrated skills and process components?
4. In the 8th-grade Turkish textbook, how is the distribution of the activity instructions that serve the writing field skills identified in the K12 Skills Framework to the integrated skills and process components?
5. What is the ratio of the number of writing instructions compatible with the K12 Skills Framework to the total number of speaking instructions in secondary school Turkish textbooks?

Importance of Research

The development of writing skills helps make students' written expressions clear, comprehensible, fluent, independent, and creative. It is a crucial skill that assists students in organizing their thoughts into a meaningful form and in mentally processing the message in an appropriate manner (Ariana, 2010). Writing contributes to the development of students' social, linguistic, and cognitive independence (Güneş, 2013). In the 2018 Turkish Language Curriculum, writing is defined as one of the essential skills that individuals must acquire for communication in their native language within the framework of key competencies. It aims for students to acquire the linguistic and cognitive skills associated with writing and to develop a habit of writing with language awareness and intrinsic motivation (MoNE, 2019).

In developing students' writing skills, teachers, the curriculum, and the most widely used instructional material-textbooks-are considered key elements. Schools, where children are systematically taught various skills, play a critical role in shaping the adults of the future. In the educational processes carried out in schools, textbooks are used as the main resource (Kıymaz et al., 2023).

The teacher is the person who plans the writing process in accordance with the curriculum, engages students in writing activities using various methods, and evaluates and develops their writing skills (Arı, 2008). Curriculum documents include educational objectives, content to be selected to achieve those objectives, supporting tools and materials, methods to be implemented, and assessment criteria. Regulations concerning the educational system are only meaningful when they are reflected in the curriculum (Gözütok, 2003). Among the most frequently used materials for developing students' language skills are textbooks. As textbooks are considered the primary resource in our education system, they must be examined from various perspectives and evaluated accordingly. It is essential for the primary instructional material used in a course to align with the curriculum and to fully reflect the learning outcomes stated within it (Karacaoğlu, Dağ, & Uzun, 2021).

One of the objectives of the K12 Skills Framework is to prepare textbooks and supplementary resources in alignment with this framework (MoNE, 2023). By examining the current situation, shortcomings can be identified, and development programs can be supported. This study, which focuses on the activities in lower secondary Turkish textbooks that aim to develop students' writing skills, is expected to shed light on the next steps of the K12 Skills Framework and to serve as a guide in the preparation of textbooks aligned with this framework.

Method

Research Model

In this study, the survey method was employed. Qualitative research is an approach in which data is generated without the use of any statistical procedures or numerical tools (Altunışık, Coşkun, Bayraktaroğlu, & Yıldırım, 2019). The data of the study were obtained through the document analysis method. Document analysis is a method used for collecting, systematically reviewing, and evaluating records (Ekiz, 2015). It

enables the analysis of documents produced at different intervals within a specific time frame by a source related to the research problem (Yıldırım & Şimşek, 2016).

In this study, Turkish textbooks for grades 5, 6, 7, and 8 used during the 2023–2024 academic year were examined. These textbooks are listed in the table below. The research data were obtained by analyzing the instructional prompts that serve the listening/viewing outcomes in these textbooks. The inclusion of all grade levels in the lower secondary education stage aimed to enable a comparative analysis.

Table 1. Textbooks Analyzed

Grade Level	Book Title	Author(s)	Publisher
5	Middle School and Imam Hatip Middle School Turkish Grade 5 Textbook	Beşir Sevim	Millî Eğitim Bakanlığı
6	Middle School and Imam Hatip Middle School Turkish Grade 6 Textbook	Deniz Yavuz, Gökmen Kahraman	Anka Kuşu
7	Middle School and Imam Hatip Middle School Turkish Grade 7 Textbook	Nihat Erdal	Dörtel
8	Middle School and Imam Hatip Middle School Turkish Grade 8 Textbook	Selahattin Saygı	Hecce

Analysing the Data

In this study, the descriptive analysis technique (Yıldırım & Şimşek, 2016), in which the data are examined and interpreted according to the determined categories, was used. The data obtained through thematic coding were classified as specified in the K12 Skills Framework. Since different integrated skills were encountered in different parts of an activity (e.g., parts a, b, c), the number of instructions was taken into consideration instead of the number of activities. For each category, first, the total numbers were determined and then these numbers were compared according to the grade levels by calculating the percentages.

In the K12 Skills Framework, process components include different level descriptors. These were determined as D1 for primary school, D2 for middle school and D3 for high school. Level descriptors reveal at which level the student is expected to realize the relevant process component. The levels were prepared in a way to included each other. In this study, in which secondary school Turkish textbooks were analyzed, D2 level descriptors were taken as basis. The D2 level descriptors based on the "K12 Skills Framework Writing Domain Skills" are as follows.

TAB4.Writing Skills

TAB4.1.Managing Writing

TAB4.1.SB1. Making a choice

D2: In the process of writing about a topic in the personal, educational and public sphere, makes choices about the recipient, place, time, genre (written production, written interaction), and writing tools, including digital, and decides on the appropriate writing strategy according to the topic, purpose, context, and genre.

TAB4.1.SB2. Maintaining a relationship

D2: Uses greetings and address expressions related to starting, maintaining, and ending correspondence; asks and answers questions, acts by the rules of courtesy.

TAB4.2. Creating Content

TAB4.2.SB1. Making connections with prior knowledge

D2: Uses prior knowledge to make sense of others' messages and communicate appropriately in individual, educational and public written interactions.

TAB4.2.SB2. Predicting

D2: Predict the next topic based on the messages and visuals of the other person in written interaction for personal, educational, and public sphere.

TAB4.2.SB3. Compare

D2: Creates messages that include comparisons between objects, persons, events, and information in terms of importance, accuracy, priority succession in written production and interaction for personal, educational and public sphere.

TAB4.2.SB4. Classify

D2: Classifies elements such as events, situations, objects, etc. in non-complex written production and interaction involving individual, educational, and public spheres according to quality, priority-subsequence, cause-effect, similarity-difference, magnitude-smallness, type, etc.

TAB4.2.SB5. To rephrase

D2: Reads/listens/watches a narrative (fairy tale, novel, movie, etc.), a set of instructions or an informative text; rephrases the text in writing in his/her own words by the order of events and logical relationships, provided that he/she looks at the notes he/she has taken.

TAB4.2.SB6. Reacting

D2: Reacts in a non-complex written interaction concerning individual, educational, and public sphere by expressing an opinion, approving, rejecting, exemplifying, explaining, and comparing in line with knowledge, purpose and context.

TAB4.2.SB7. Using visual elements

D2: Uses photographs, pictures, tables, figures, graphs, graphical icons, timelines, maps, and visuals that express emotion to create and support content in writing.

TAB4.2.SB8. To present

D2: Makes a coherent written presentation on a subject that concerns individual, educational, and public spheres in line with its purpose; conversational, informative, explanatory, and descriptive type; suitable for the target audience in terms of language, expression, and content; compatible with the purpose of discourse in terms of organization and structure, supported by visuals.

TAB4.3. Rule Application

TAB4.3.SB1. Preparing a plan

D2: Plans by taking into account who, what, how and using which tools to write.

TAB4.3.SB2. Using ways of developing thought

D2: Uses analogy, comparison, and exemplification as ways of developing thought in his/her writing.

TAB4.3.SB3. Using appropriate vocabulary

D2: Uses words, common idioms, proverbs, and stereotypes in his/her writing by the context.

TAB4.3.SB4. Expressing messages explicitly and implicitly

D2: Expresses his/her messages explicitly or implicitly in more than one sentence in his/her writing.

TAB4.3.SB5. Using affixes appropriately

D2: Correctly uses personal and tense affixes and affixes that connect the elements in a sentence.

TAB4.3.SB6. Using the elements of cohesion

D2: Uses basic linking and referential elements in his/her writing and some substitutive structures when necessary.

TAB4.3.SB7. Applying spelling rules

D2: Applies basic spelling rules in writing.

TAB4.3.SB8. Applying punctuation rules

D2: Applies punctuation marks in writing.

TAB4.4. Self-Reflection

TAB4.4.SB1. Self-judgment

D2: Reviews the feelings, thoughts, and behaviors in the writing process and the physical (tools, environment, place, etc.), linguistic (vocabulary, language structure, etc.) and affective (interest, etc.) factors affecting them.

TAB4.4.SB2. Demonstrating self-reaction

D2: Corrects mistakes in the writing process; displays appropriate behavior, and emotions and reinforces his/her thoughts and uses them in subsequent writing activities; justifies and explains the genre, expression style, way of developing thought and language features he/she prefers in his/her writings.

Validity and Reliability

In this study, the validity and reliability of the instructions in Turkish textbooks used in middle schools were ensured through a qualitative evaluation process. The instructions in the middle school Turkish textbooks were examined by three field experts, and the shared data obtained were presented objectively. In the analysis of qualitative data, attention was paid to reviewing the notes taken by experts and providing examples of data matched with the K12 skills (Creswell & Plano Clark, 2018). The textbooks analyzed were selected through purposive sampling and consist of those used in the 2023–2024 academic year. Only the textbooks from the 2023–2024 academic year were selected using the purposive sampling method. Thus, up-to-date and valid data from the relevant period were obtained during the analysis, enabling an evaluation of how well the textbooks align with the current curriculum and educational needs of the 2023–2024 academic year. Each instruction was included under a single process component. In the collected data, one sample instruction was directly provided from each integrated skill to ensure content validity. The study involved document analysis of textbooks distributed to students, and since it did not fall under any condition requiring ethical committee approval, this has been declared in writing by the authors of the study.

Ethical Disclosure

Ethics Committee Approval: This research was conducted with the permission obtained by the Uşak University Scientific Research and Publication Ethics Social and Human Sciences Board's decision dated 17/11/2023 and numbered E-89784354-050.99-175259.

Findings

The data obtained in the study were presented in accordance with the order of the sub-problems. A few examples were provided in order to maintain a clearer and more concise expression.

Findings and Comments Related to the First Sub-Problem

A total of 279 writing prompts in the Turkish 5th grade textbook were analyzed and the distribution of activity prompts serving K12 writing domain skills to integrated skills and process components is shown in Table 2.

Table 2. Distribution of Activity Instructions Serving K12 Writing Skills in the Turkish 5th Grade Textbook in terms of Integrated Skills and Process Components

Writing Skills		Number of Directives	Total
Integrated Skills	Process Components		
TAB 4.1. Managing Writing	Tab 4.1.Sb1. Making a Choice	1	1
	Tab4.1.Sb2. Sustaining the Relationship	-	
TAB 4.2. Content Creation	Tab4.2.Sb1. Making a Connection with Prior Knowledge	22	116
	Tab4.2.Sb2. Prediction	6	
	Tab4.2.Sb3. Comparison	6	
	Tab4.2.Sb4. Classification	13	
	Tab4.2.Sb5. Re-Expression	8	
	Tab4.2.Sb6. Reacting	46	
	Tab4.2.Sb7. Using Visual Elements	5	
	Tab4.2.Sb8. Presentation	10	
TAB4.3. Rule Implementation	Tab4.3.Sb1. Plan Preparation	11	54
	Tab4.3.Sb2. Using Ways of Developing Thinking Skills	-	
	Tab4.3.Sb3. Using Appropriate Vocabulary	12	
	TAB4.3.SB4. Expressing Messages Explicitly and Implicitly	-	
	Tab4.3.Sb5. Using Attachments Appropriately	1	
	Tab4.3.Sb6. Using Cohesion Elements	1	
	Tab4.3.Sb7. Applying Spelling Rules	13	
	Tab4.3.Sb8. Applying Punctuation Rules	16	
TAB4.4. Self-Reflection	Tab4.4.Sb1. Self-Reflection	2	4
	Tab4.4.Sb1. Self-Judgment	2	
Total		175	

When Table 2 is examined, it is seen that 1 instruction was identified in the Making a Choice process component in the first integrated skill, Managing Writing. No instruction was identified in the Sustaining the Relationship process component. It was observed that 22 instructions were used in the process component of Making Connections with Prior Knowledge, 6 in Predicting, 6 in Comparing, 6 in Classifying, 13 in Reexpressing, 8 in Reacting, 46 in Responding, 5 in Using Visual Elements, and 10 in Presenting. In the process components of the integrated skill of Applying Rules, Preparing a Plan 11, Using Appropriate Vocabulary 12, Using Appropriate Attachments 1, Using Coherence Elements 1, Applying Spelling Rules 13, and Applying Punctuation Rules 16 instructions were used. No instructions serving the process components of Using Ways of Developing Thought and Expressing Messages Explicitly and Implicitly were identified. It was observed that two instructions each were used in the Self-Judgment and Self-Reaction Elicitation process components in the Self-Reflection integrated skill. The number of activity instructions serving K12 writing skills in the Turkish 5th-grade textbook is 175. When analyzed in general, it is seen that the integrated skill with the highest number of instructions serving K12 writing skills is Content Creation and the integrated skill with the lowest number of instructions is Managing Writing.

Below are examples of writing prompts that serve these integrated skills.

Managing Writing/Making a Choice: "Write in your notebook the story of a person who showed heroism that night (July 15th), taking advantage of the research you did in the Preparation for the Next Lesson phase. (...) Before you start writing, determine the story elements such as people, time, place, event or events."

Creating Content/Responding: " Write the reasons why you like or dislike the text. "

Applying Rules/Applying Punctuation Rules: " (...) After finishing your poem, review it and correct any spelling or punctuation mistakes. "

Self-Reflection/Self-Judgment: " (...) After finishing your text, evaluate yourself according to the following criteria. "

Findings and Comments Related to the Second Sub-Problem

A total of 289 writing instructions in the Grade 6 Turkish Textbook were analyzed and the distribution of activity instructions serving K12 writing domain skills to integrated skills and process components is shown in Table 3.

Table 3. Distribution of Activity Instructions Serving K12 Writing Skills in the 6th Grade Turkish Textbook in terms of Integrated Skills and Process Components

Writing Skills		Number of Directives	Total
Integrated Skills	Process Components		
TAB 4.1. Managing Writing	Tab 4.1.Sb1. Making a Choice	2	2
	Tab4.1.Sb2. Sustaining the Relationship	-	
TAB 4.2. Content Creation	Tab4.2.Sb1. Making a Connection with Prior Knowledge	3	77
	Tab4.2.Sb2. Prediction	2	
	Tab4.2.Sb3. Comparison	4	
	Tab4.2.Sb4. Classification	10	
	Tab4.2.Sb5. Re-Expression	6	
	Tab4.2.Sb6. Reacting	41	
	Tab4.2.Sb7. Using Visual Elements	1	
	Tab4.2.Sb8. Presentation	10	
TAB4.3. Rule Implementation	Tab4.3.Sb1. Plan Preparation	7	45
	Tab4.3.Sb2. Using Ways of Developing Thinking Skills	1	
	Tab4.3.Sb3. Using Appropriate Vocabulary	2	
	TAB4.3.SB4. Expressing Messages Explicitly and Implicitly	8	
	Tab4.3.Sb5. Using Attachments Appropriately	2	
	Tab4.3.Sb6. Using Cohesion Elements	3	
	Tab4.3.Sb7. Applying Spelling Rules	12	
	Tab4.3.Sb8. Applying Punctuation Rules	10	
TAB4.4. Self-Reflection	Tab4.4.Sb1. Self-Reflection	6	10
	Tab4.4.Sb1. Self-Judgment	4	
Total		134	

When Table 3 is examined, it is seen that 2 instructions were identified in the Making a Choice process component in the first integrated skill, Managing Writing. No instruction was identified in the Sustaining the Relationship process component. It was observed that 3 instructions were used in the process component of Making Connections with Prior Knowledge, 2 in Predicting, 4 in Comparing, 10 in Classifying, 6 in Restating, 41 in Responding, 1 in Using Visual Elements, and 10 in Presenting. In the process components of the Integrated Skill of Applying Rules, Preparing a Plan 7, Using Ways to Develop Thought 1, Using Appropriate Vocabulary 2, Expressing Messages Explicitly and Implicitly 8, Using Attachments Appropriately 2, Using Coherence Elements 3, Applying Spelling Rules 12, Applying Punctuation Rules 10 instructions were used. It was observed that 6 instructions were used in the Self-Judgment process component of the Self-Reflection integrated skill and 4 instructions were used in the Self-Reactivity process component. The number of activity instructions serving K12 writing skills in the Turkish 6th-grade textbook is 134. When analyzed in general, it is seen that the integrated skill with the highest number of instructions serving K12 writing skills is Content Creation and the integrated skill with the lowest number of instructions is Managing Writing.

Below are examples of writing prompts that serve these integrated skills.

Managing Writing / Making Choices: " Based on the story you read, create your own story around the same subject and main idea. " (There are boxes for "place, time, plot, person/entity cast" just below the instruction. Before writing, students are asked to they are asked to select these elements).

Creating/Presenting Content: " Prepare a prepared speech about the importance of breakfast for the following section. After rehearsing the text several times, present it in class. "

Applying Rules/Applying Spelling Rules: " (...) Be careful to compose your letter by following the spelling rules. "

Self-Reflection/Self-Reaction: "Check the punctuation marks you used in the paragraph you created. After checking, correct your mistakes, if any. Rewrite your paragraph as you edited it and compare it with the first version you wrote."

Findings and Comments Related to the Third Sub-Problem

A total of 210 writing instructions in the Grade 7 Turkish Textbook were analyzed and the distribution of activity instructions serving K12 writing domain skills to integrated skills and process components is shown in Table 4.

Table 4. Distribution of Activity Instructions Serving K12 Writing Skills in the 7th Grade Turkish Textbook in terms of Integrated Skills and Process Components

Writing Skills		Number of Directives	Total
Integrated Skills	Process Components		
TAB 4.1. Managing Writing	Tab 4.1.Sb1. Making a Choice	-	0
	Tab4.1.Sb2. Sustaining the Relationship	-	
TAB 4.2. Content Creation	Tab4.2.Sb1. Making a Connection with Prior Knowledge	1	63
	Tab4.2.Sb2. Prediction	0	
	Tab4.2.Sb3. Comparison	4	
	Tab4.2.Sb4. Classification	21	
	Tab4.2.Sb5. Re-Expression	8	
	Tab4.2.Sb6. Reacting	23	
	Tab4.2.Sb7. Using Visual Elements	2	
	Tab4.2.Sb8. Presentation	4	
TAB4.3. Rule Implementation	Tab4.3.Sb1. Plan Preparation	3	23
	Tab4.3.Sb2. Using Ways of Developing Thinking Skills	1	
	Tab4.3.Sb3. Using Appropriate Vocabulary	10	
	TAB4.3.SB4. Expressing Messages Explicitly and Implicitly	2	
	Tab4.3.Sb5. Using Attachments Appropriately	1	
	Tab4.3.Sb6. Using Cohesion Elements	2	
	Tab4.3.Sb7. Applying Spelling Rules	2	
	Tab4.3.Sb8. Applying Punctuation Rules	2	
TAB4.4. Self-Reflection	Tab4.4.Sb1. Self-Reflection	-	1
	Tab4.4.Sb1. Self-Judgment	1	
Total		87	

When Table 4 is analyzed, it is evident that no instruction was identified in the first integrated skill, Managing Writing. Findings indicated that 1 instruction was used in the process component of Making Connections with Prior Knowledge, 4 in Comparing, 21 in Classifying, 8 in Reexpressing, 23 in Responding, 2 in Using Visual Elements, and 4 in Presenting. No instructions were found in the process component of Predicting. In the process components of the Integrated Skill of Applying Rules, 3 instructions were used in Preparing a Plan, 1 in Using Ways to Develop Thought, 10 in Using Appropriate Vocabulary, 2 in Expressing Messages

Explicitly and Implicitly, 1 in Using Attachments Appropriately, 2 in Using Coherence Elements, 2 in Applying Spelling Rules, and 2 in Applying Punctuation Rules. While there were no instructions in the Self-Judgment process component of the Self-Reflection integrated skill, it was observed that 1 instruction was used in the Self-Reaction Elicitation process component. The number of activity instructions serving K12 writing skills in the Turkish 7th grade textbook is 87. When analyzed in general, it is shown that the integrated skill with the highest number of instructions serving K12 writing skills is Content Creation, and the integrated skills with the lowest number of instructions are Managing Writing and Self-Reflection.

Below are examples of writing prompts that serve these integrated skills.

Creating/Categorising Content: " Find and write the sentences in which personifications and similes are used in the text you read. "

Applying Rules / Using Appropriate Vocabulary: " (...) Use idioms, proverbs and maxims to enrich your writing. Try to use forms of expression appropriate to the content of your writing. "

Self-Reflection/Self-Reaction: Write a narrative text to answer the question " Why don't you want to live in a dirty nature? ". Edit your text in terms of expression disorder, spelling, and punctuation rules and share it with your friends."

Findings and Comments Related to the Fourth Sub-Problem

A total of 264 writing instructions in the Grade 8 Turkish Textbook were analyzed and the distribution of activity instructions serving K12 writing domain skills to integrated skills and process components is shown in Table 5.

Table 5. Distribution of Activity Instructions Serving K12 Writing Skills in the 8th Grade Turkish Textbook in terms of Integrated Skills and Process Components

Writing Skills		Number of Directives	Total
Integrated Skills	Process Components		
TAB 4.1. Managing Writing	Tab 4.1.Sb1. Making a Choice	-	0
	Tab4.1.Sb2. Sustaining the Relationship	-	
TAB 4.2. Content Creation	Tab4.2.Sb1. Making a Connection with Prior Knowledge	10	90
	Tab4.2.Sb2. Prediction	-	
	Tab4.2.Sb3. Comparison	2	
	Tab4.2.Sb4. Classification	15	
	Tab4.2.Sb5. Re-Expression	9	
	Tab4.2.Sb6. Reacting	27	
	Tab4.2.Sb7. Using Visual Elements	3	
	Tab4.2.Sb8. Presentation	24	
TAB4.3. Rule Implementation	Tab4.3.Sb1. Plan Preparation	6	65
	Tab4.3.Sb2. Using Ways of Developing Thinking Skills	2	
	Tab4.3.Sb3. Using Appropriate Vocabulary	5	
	TAB4.3.SB4. Expressing Messages Explicitly and Implicitly	-	
	Tab4.3.Sb5. Using Attachments Appropriately	-	
	Tab4.3.Sb6. Using Cohesion Elements	2	
	Tab4.3.Sb7. Applying Spelling Rules	26	
	Tab4.3.Sb8. Applying Punctuation Rules	24	
TAB4.4. Self-Reflection	Tab4.4.Sb1. Self-Reflection	1	1
	Tab4.4.Sb1. Self-Judgment	-	
Total		156	

When Table 5 is analyzed, the results indicate that no instruction was identified in the first integrated skill, Managing Writing. It was observed that 10 instructions were used in the process component of Making Connections with Prior Knowledge, 2 in Comparing, 15 in Classifying, 9 in Re-expressing, 27 in Responding, 3 in Using Visual Elements, and 10 in Presenting. No instruction was detected in the process component of

Predicting. In the process components of the integrated skill of Applying Rules, Preparing a Plan 6, Using Ways to Develop Thought 2, Using Appropriate Vocabulary 5, Using Coherence Elements 2, Applying Spelling Rules 26, Applying Punctuation Rules 24 instructions were used. In the process components of Expressing Messages Explicitly and Implicitly and Using Attachments Appropriately, no instructions were identified. It was observed that 1 instruction was used in the Self-Judgement process component of the Self-Reflection integrated skill. No instruction was identified in the process component of Self-Reaction. The number of activity instructions serving K12 writing skills in the Turkish 8th-grade textbook is 156. When analyzed in general, it is seen that the integrated skill with the highest number of instructions serving K12 writing skills is Content Creation and the integrated skill with the lowest number of instructions is Managing Writing.

Below are examples of writing prompts that serve these integrated skills.

Creating Content/Connecting with Prior Knowledge: " Write your thoughts about Atatürk's principles below by using the information you have learned from the texts in the theme of "National Struggle and Atatürk. "

Applying Rules / Using Ways of Developing Thought: " (...) Write the paragraph that exemplifies the way of developing the thought you have chosen in the dotted area. "

Self-Reflection/Self-Judgement: " Revise and edit your text in terms of spelling, punctuation, and expression disorders. "

Findings and Comments Related to the Fifth Sub-Problem

The ratio of the number of writing instructions compatible with the K12 Skills Framework in secondary school Turkish textbooks to the total number of writing instructions is shown in Table 6.

Table 6. The Ratio of the Number of Writing Instructions Compatible with the K12 Skills Framework in Secondary School Turkish Textbooks to the Total Number of Writing Instructions

Class Level	Total Number of Directives	Number of Directives Aligned with K12 Skills Framework	The Ratio of the Number of Harmonised Directives to the Total Number of Directives
5	279	175	%62
6	289	134	%46
7	210	87	%41
8	264	156	%59

The analysis of Table 6 reveals that there are 279 writing instructions in the 5th-grade Turkish textbook, 289 in the 6th-grade Turkish textbook, 210 in the 7th-grade Turkish textbook and 264 in the 8th-grade Turkish textbook. The number of instructions compatible with the K12 Skills Framework is 175 at the 5th-grade level, 134 at the 6th-grade level, 87 at the 7th-grade level and 156 at the 8th-grade level. Accordingly, the ratio of the number of instructions compatible with the K12 Skills Framework to the total number of instructions is 62% in 5th grade, 46% in 6th grade, 41% in 7th grade and 59% in 8th grade.

Conclusion, Discussion, and Recommendations

This study aimed to reveal the alignment between the writing instructions in Turkish textbooks for middle school and the writing-related competencies defined in the K12 Skills Framework, which was developed to equip students with 21st-century skills. According to the findings, the proportion of writing instructions compatible with the K12 Skills Framework to the total number of instructions was 62% in the 5th grade, 46% in the 6th grade, 41% in the 7th grade, and 59% in the 8th grade. These inconsistent ratios indicate that the distribution of instructions across grade levels has not been systematically planned. Considering that textbooks are the most commonly used instructional materials in schools (Çifci et al., 2018), the planned development of these materials and the learning outcomes guiding them is crucial for educating individuals with 21st-century skills.

It was observed that across all grade levels, the writing instructions in textbooks mostly align with the "Content Creation" integrated skill. The lowest alignment was found in the "Managing Writing" and "Self-

Reflection" integrated skills. Since the learning outcomes in the 2019 Turkish Language Curriculum guide textbook content, it can be inferred that the writing outcomes in the curriculum predominantly aim at content creation. Analyzing the textbooks prepared according to the 2024 " Century of Türkiye " Education Model could reveal similarities or differences in this regard.

The " Managing Writing " skill was one of the least reflected integrated skills in the examined textbooks. This points to a lack of learning outcomes in the curriculum that help students acquire skills such as determining appropriate writing strategies based on purpose, context, genre, and tools; using appropriate greetings and closings; asking and answering questions; and observing rules of politeness. The limited presence of instructions related to the " Making Choices " process component indicates that students are not given sufficient freedom in choosing their writing strategies. The number of such choice-based instructions should be increased.

No instruction was found to reflect the " Maintaining Relationships " process component, which is based on interactive writing processes. Since interactive writing is not included in the learning outcomes of the curriculum, this process component is not represented in the textbooks. Therefore, outcomes that support this process should be added to the curriculum and reflected in the textbooks.

In the " Predicting " process component, under "Content Creation," the focus is only on predictions about what happens after a given topic, which narrows the scope. The component should also include predictions about prior events or anticipated ideas in opinion essays, and students should be given more freedom in this area.

The low alignment in the " Self-Reflection " skill suggests that learning outcomes related to students' ability to evaluate factors affecting their writing, correct mistakes, reinforce positive behaviors, and justify their choices in narrative style or argumentation need to be more effectively incorporated into the curriculum. As the scope of learning outcomes changes, their reflections in textbooks will also change.

The limited number of instructions reflecting " Self-Reflection " in all grade levels indicates that textbooks do not adequately support the continuous and effective development of students' writing skills. Since 21st-century skills are based on real-life experiences and emphasize the application of knowledge (Pattison, 2017), learning outcomes that support this integrated skill should be included in the curriculum. Furthermore, textbooks should assess this skill at the end of each theme using a " Self-Assessment Form. "

The high alignment observed in the "Responding " process component under the " Content Creation " skill stems from students being asked to provide written feedback on texts, visuals, etc., used in the textbooks. Similarly, the frequent instructions on spelling and punctuation rules result in high alignment in the "Applying Rules" skill, particularly in the " Applying Spelling Rules " and " Applying Punctuation Rules " components.

The limited or absent number of instructions in components such as " Using Supporting Details, " "Expressing Ideas Explicitly and Implicitly, " " Using Suffixes Appropriately, " and " Using Cohesive Devices " indicates that the textbooks lack expressions serving these components. Writing instructions should elaborate on what students need to pay attention to during the writing process.

The skills of critical and creative thinking, which are among the 21st-century competencies, are not currently included in the writing skills section of the K12 Skills Framework. Yet Turkish textbooks ask students to criticize topics in writing, compose persuasive texts, create literary works, and offer solutions to problems. However, these instructions could not be matched with any integrated skill in the framework. Critical thinking is widely considered to be one of the most important outcomes of education across disciplines and levels (Golden, 2023). Lombardi et al. (2021) argue that developing critical thinking skills is crucial for students and more important than any other advanced cognitive skill. Therefore, integrated skills and process components that reflect these competencies should be added to the framework to ensure alignment with the content of the textbooks.

Although students are often asked to write based on visuals across all grade levels, no instruction matches the " Using Visual Elements " process component in the framework. While students can write based on visuals, they encounter very few instructions that encourage them to support their writing with visuals. This

skill, which can be particularly effective in persuasive writing, is not adequately addressed in textbooks due to the lack of corresponding learning outcomes in the curriculum.

The literature frequently emphasizes the importance of integrating all Turkish language skills holistically (Chu, Reynolds, Tavares, Notari & Lee, 2017). Increasing the number of studies comparing the Turkish Language Curriculum with the K12 Skills Framework and examining other language skills will contribute to better alignment between the curriculum and the framework. Aligning the instructions in Turkish textbooks with the K12 Skills Framework can only be achieved by updating the curriculum accordingly. Therefore, the curriculum should be revised first, followed by the development of textbooks that support 21st-century skills, which will help fulfill the aims of the framework.

Ortaokul Türkçe Ders Kitaplarının K12 Beceriler Çerçevesi Yazma Alan Becerilerine Göre İncelenmesi

Gülten Sakarya Erkek¹ Nesime Ertan Özen²

Makale Bilgisi

Özet

Anahtar Kelime

K12 beceriler çerçevesi,
Türkçe ders kitapları,
Yazma becerisi

Yükleme: 29.08.2024

Kabul: 27.03.2025

Yayın: 30.06.2025

Araştırma Makalesi

[DOI: 10.17984/adyuebd.1540318](https://doi.org/10.17984/adyuebd.1540318)

Değişen ve gelişen dünyaya ayak uydurabilmeleri için bireylerin 21. yüzyıl becerilerine sahip olmaları ve sahip oldukları bilgileri beceriler ile bütünleştirmeleri beklenmektedir. Bu çalışma, 2023-2024 eğitim ve öğretim yılında ortaokul seviyesinde okutulan Türkçe ders kitaplarında yer alan yazma yönergelerinin, K12 Beceriler Çerçevesi'nde belirlenen yazma alan becerileriyle uyumunu ortaya koymak amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmada, tarama yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelemesi yöntemiyle çalışmanın verileri elde edilmiştir. Betimsel analiz tekniğinin kullanıldığı çalışmada tematik kodlama yapılarak elde edilen veriler Çerçeve'de belirtildiği şekilde sınıflandırılmıştır. Türkçe ders kitaplarında K12 Beceriler Çerçevesi'ne uyumlu yazma yönergesi sayılarının ders kitaplarındaki toplam yazma yönergesi sayılarına oranı belirlenmiştir. Ders kitaplarındaki yazma yönergelerinin tüm sınıf seviyelerinde en çok içerik oluşturma bütünsel becerisiyle örtüştüğü görülmektedir. En düşük örtüşme ise yazmayı yönetme ve öz yansıtma bütünsel becerilerinde tespit edilmiştir. Öğrencilere 21. yüzyıl becerilerinin kazandırılabilmesi amacıyla hem öğretim programı hem de K12 Beceriler Çerçevesi'nin içeriğinde yapılabilecek değişiklikler öneri olarak sunulmuştur.

Giriş

Günümüzdeki hızlı değişimlere, teknolojik ilerlemelere ve toplumsal dönüşümlere bireylerin uyum ve katkı sağlayabilmesi önemlidir. Bu süreçte eğitim önemli bir rol üstlenmektedir. 21. yüzyıl becerilerine odaklı bir eğitim, bireyleri değişen dünya koşullarına hazırlayarak onların bilimsel ve teknolojik gelişmelere katkıda bulunmalarını sağlamaktadır. Bu beceriler bireyin kendi yaşamını sağlıklı ve mutlu bir şekilde devam ettirebilmesi için gereklidir (Ahat, 2023). 21. yüzyıl eğitimi, öğrenci merkezli sınıflar ve kişiselleştirilmiş öğrenme yaklaşımları aracılığıyla öğrencilerin meslek yerine hayata hazırlandığı ilerici akademik ortamı temsil etmektedir (Gajjar, 2013). Son yıllarda, eğitimde duygusal sosyal yeterliliğin önemi vurgulanmaktadır (Jourabian Fakour Tabrizi, 2023). Okul, ebeveyn tarzı, sosyal çevrenin yanı sıra müfredat ve materyaller gibi birçok faktör öğrencinin yaratıcılığını etkiler (Azizi Nejad ve Divband, 2023; Sawyer, 2022) Bu nedenle T.C. Milli Eğitim Bakanlığı ve UNICEF iş birliği ile " K12 Beceriler Çerçevesi Türkiye Bütüncül Modeli " adı altında bir proje yürütmektedir. Bu model beceri geliştirme konusunda mevcut ihtiyaca cevap vermesi açısından oldukça önemlidir. K12 becerileri ayrıca bireylerin bilişim ve programlama gibi becerilerini geliştirmeyi hedefler (Ezeamuzie ve Ezeamuzie, 2024).

Öğretim süreci içinde bireylere kabiliyet kazandırılmasına beceri denir (Çiftçi ve Akça (2019, s.40). K12 Beceriler Çerçevesi'nde "beceri" kavramı "Bir çalışma veya öğrenme alanında edinilen mantıksal veya sezgisel

Yazar¹ : Gülten Sakarya Erkek, Title, Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye, gultenerkek@hotmail.com

Sorumlu yazar² : Nesime Ertan Özen, Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye, nesimeertan@gmail.com

Sakarya Erkek, G. & Ertan Özen, N. (2025). K12 skills framework writing domain skills in secondary school turkish textbooks. Adiyaman Univesity Journal of Educational Sciences, 15(1), 185-213.

nitelikli düşünme yaklaşımı ile el becerisi, yöntem ve araç gereç kullanmayı gerektiren her türlü edim veya eylem" olarak tanımlanmaktadır (MEB, 2023). Söz konusu beceriler kendi içinde sınıflandırılmıştır. Bu becerilerden biri olan " Alan Becerileri " tüm becerileri kapsayan bir yapıda kabul edilmektedir. Türkçe Alan Becerileri (TAB), K12 Beceriler Çerçevesi'nde ele alınan alan becerileri arasında yer almaktadır. Türkçe alan becerileri dilin "üretim" düzlemini oluşturan konuşma ve yazma becerileri ile "alılmama" düzlemini oluşturan dinleme/izleme ve okuma becerilerini içermektedir. Beceri geliştirme konusunda mevcut ihtiyaca cevap vereceği düşünülen K12 Beceriler Çerçevesi'nin program ve ders kitapları ile paralel olması önemlidir (Sakarya Erkek, 2023). 2006, 2015, 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programları'nda 21. yüzyıl becerilerinin tam olarak yansıtılmadığı ve beceri dağılımında bir planlama yapılmadığı belirtilmektedir (Dilekçi ve Karatay, 2021).

Yazma becerisi, bireylerin iletişim becerilerinde önemli bir rol oynar. Bu beceri, düşünceleri etkili bir şekilde ifade etmek için kelimeleri dilin belirlenmiş düzenine göre bir araya getirmeyi içerir. Güneş (2007), yazmanın beynimizde yapılandırdığımız bilgilerin yazıya dökülmesi olduğunu; sürecin zihinde başladığını ve düşüncelerin yazıya dökülmesiyle son bulduğunu belirtmiştir. Beceri sıralamasında en sonda yer aldığı belirtilen yazma becerisi (Kıymaz, 2019), özellikle dil bilgisi ve yazım kurallarına hâkim olmak, yazma için gerekli kelime dağarcığını edinmek, fikirleri yapılandırmak ve farklı üsluplarda yazmak gibi konularda zorluk çeken bireyler için genellikle karmaşık bir yeterlilik olarak görülmektedir (Gebremariam ve Hiluf, 2023). Günümüzde belirli bir eğitim aşamasındaki bireylerin yazılı iletişim ortamlarında ve resmi yazışmalarda duygu ve düşüncelerini uygun şekilde ifade edememeleri, yazma eğitimindeki aksaklıkları gözler önüne sermekte ve bu yazmayı erken yaşlardan itibaren üzerinde durulması gereken bir eğitim meselesi yapmaktadır (Özbay, 2005). İlkokulun ilk yıllarında kazandırılan yazma becerisi, uygun eğitim ortamlarının sağlanması durumunda etkili bir şekilde geliştirilebilir. Çocukların yazma ihtiyaçlarının belirlenmesi ve yazma sürecinin bu ihtiyaçlara göre planlanması önemlidir (Avşar Tuncay, 2021). Günümüzde çoktan seçmeli sorularla yapılan değerlendirmelerin daha önemli algılanması, öğrencileri yazma yerine test çözme becerisini geliştirmeye yöneltmektedir. İlkokuldan başlamak üzere ortaokul ve lisede çoktan seçmeli sorulara dayalı sınav sistemi öğrencilerin yazma becerisini olumsuz etkilemektedir (Tok ve Ünlü, 2014). Öte yandan, üst düzey becerilere verilen önem giderek daha da artmıştır. Bunlar, daha üst düzey süreçler (eleştirel ve yaratıcı düşünme) dâhil olmak üzere farklı bilişsel süreçleri harekete geçirebilen ve temel becerileri (iletişim, ekip çalışması, karar verme, problem çözme vb.) geliştirebilen öğretim ve değerlendirme uygulamalarıdır (Emanuel, Ricchiardi, Sanseverino ve Ghislieri, 2021).

Yazma; insanın bilgi kazanmasını ve zihince olgunlaşmasını sağlar. Bunun yanı sıra tutarlı düşünce alışkanlığı kazandırması (Özbay, 2000); içinde eleştirel ve yaratıcı düşünme ile araştırma ve problem çözme becerilerini barındırması (Ungan, 2007); kavram dünyasını zenginleştirerek derinlemesine ve çok boyutlu düşündürmesi (Karadüz, 2010); bilgiyi kullanma, gösterme, koordine etme, başkalarına aktarma gibi işlevler ile hem iletişim kurmayı hem de akademik başarıyı etkilemesi (Harris ve Graham, 2016); temel eğitimde kazandırılması gereken önemli bir beceri olan ve ilkökul birinci sınıfta temelleri atılan yazma becerisinin eğitimin diğer kademelerini etkileyebilmesi (Batur, Başar ve Yusufoğlu, 2023) gibi nedenlerle eğitimde önemli bir yere sahiptir.

Öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerine sahip olmasını hedefleyen K12 Beceriler Çerçevesi'nde yazma becerisi farklı bütünleşik becerilerle ele alınmıştır. Beceriye detaylandıran farklı süreç bileşenleri ile düzey betimleyicilerini içeren bu bütünleşik beceriler şunlardır: yazmayı yönetme, içerik oluşturma, kural uygulama, öz yansıtma (MEB, 2023).

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada amaç, 2023-2024 eğitim ve öğretim yılında ortaokul seviyesinde okutulan Türkçe ders kitaplarında yer alan yazma yönergelerinin, öğrencilere 21. yüzyıl becerilerini kazandırmak amacıyla yürütülen K12 Beceriler Çerçevesi'nde belirlenen yazma alan becerileriyle uyumunu ortaya koymaktır. Buna göre, çalışmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Türkçe 5. Sınıf Ders Kitabı'nda, K12 Beceriler Çerçevesi'nde belirlenen yazma alan becerilere hizmet eden etkinlik yönergelerinin bütünleşik beceriler ile süreç bileşenlerine dağılımı nasıldır?

2. Türkçe 6. Sınıf Ders Kitabı'nda, K12 Beceriler Çerçevesi'nde belirlenen yazma alan becerilere hizmet eden etkinlik yönergelerinin bütünleşik beceriler ile süreç bileşenlerine dağılımı nasıldır?

3. Türkçe 7. Sınıf Ders Kitabı'nda, K12 Beceriler Çerçevesi'nde belirlenen yazma alan becerilere hizmet eden etkinlik yönergelerinin bütünleşik beceriler ile süreç bileşenlerine dağılımı nasıldır?

4. Türkçe 8. Sınıf Ders Kitabı'nda, K12 Beceriler Çerçevesi'nde belirlenen yazma alan becerilere hizmet eden etkinlik yönergelerinin bütünleşik beceriler ile süreç bileşenlerine dağılımı nasıldır?

5. Ortaokul Türkçe ders kitaplarında K12 Beceriler Çerçevesi'ne uyumlu yazma yönerge sayılarının yazma yönergelerinin toplam sayılarına oranı nedir?

Araştırmanın Önemi

Yazma becerisinin geliştirilmesi, öğrenci yazısının açık, anlaşılır, akıcı, bağımsız ve yaratıcı olmasına yardımcı olur. Yazma, öğrencilerin düşüncelerini anlamlı bir forma sokmalarına ve mesajı uygun bir şekilde zihinsel olarak ele almalarına yardımcı olan önemli bir beceridir (Ariana, 2010). Yazma, öğrencinin sosyal, dilsel ve zihinsel bağımsızlık becerilerinin geliştirilmesine katkı sağlar (Güneş, 2013). 2018 Türkçe Öğretim Programı'nda yazma, yetkinlikler çerçevesinde bireyin ana dilde iletişim için kazanması gereken becerilerden biri olarak yer almaktadır. Öğrencilerin yazma ile ilişkili dilsel ve zihinsel becerileri edinmeleri ve dil bilinciyle, istek duyarak yazma alışkanlığı kazanmaları amaçlanmıştır (MEB, 2019).

Öğrencilerin yazma becerilerinin geliştirilmesi için öğretmen, öğretim programı ve en yaygın kullanılan öğretim materyali olan ders kitaplarının önemli unsurlar olduğu düşünülmektedir. Geleceğin yetişkinleri olan çocuklara sistemli bir şekilde becerilerin aktarıldığı yer okullardır. Okullarda yürütülen eğitim ve öğretim sürecinde temel kaynak olarak ders kitapları kullanılmaktadır (Kıymaz vd., 2023).

Öğretim programına uygun şekilde yazma sürecini planlayan, farklı yöntemlerle öğrencilere yazma çalışmaları yaptıran, yazma becerilerini geliştirerek değerlendiren kişidir öğretmen (Arı, 2008). Öğretim programlarında eğitim hedefleri, hedeflere ulaşma yolunda seçilecek içerikler, destekleyici araç-gereçler, uygulanacak yöntemler ve değerlendirme ölçütleri yer almaktadır. Eğitim sistemi ile ilgili düzenlemeler programlarda yer aldığı sürece anlamlıdır (Gözütok, 2003). Dil becerilerinin öğrencilere kazandırılmasında ders kitapları en çok kullanılan materyallerdendir. Eğitim sistemimizde birincil kaynak olarak kabul edilen ders kitapları bu nedenle çeşitli açılardan incelenmeli ve bu kitaplar hakkında değerlendirmelerde bulunulmalıdır. Derslerde kullanılan temel kaynağın o derse ait öğretim programı ile uyumlu olması ve programdaki kazanımları tam anlamıyla yansıtabilmesi önemlidir (Karacaoğlu, Dağ ve Uzun, 2021).

K12 Beceriler Çerçevesi'nin amaçlarından biri bu çerçeveye uygun ders kitaplarının ve yardımcı kaynakların hazırlanmasıdır (MEB, 2023). Mevcut durumun incelenmesi ile eksiklikler tespit edilebilecek ve gelişim programına yardımcı olacaktır. Ortaokul Türkçe ders kitaplarında yer alan ve öğrencilerin yazma becerilerinin geliştirilmesine hizmet eden etkinlikler üzerine yapılan bu çalışmanın K12 Beceriler Çerçevesi'nin sonraki adımına ışık tutması ve buna uygun ders kitaplarının hazırlanma aşamasında yol gösterici olması umulmaktadır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma herhangi bir şekilde istatistiksel işlemler ya da sayısal araç olmaksızın verilerin üretildiği araştırma yaklaşımıdır (Altunışık Coşkun, Bayraktaroğlu ve Yıldırım, 2019). Doküman incelemesi yöntemiyle çalışma verileri elde edilmiştir. Doküman incelemesi; kayıtların toplanması, sistematik şekilde incelenmesi ve değerlendirilmesinde kullanılan bir yöntemdir (Ekiz, 2015). Bir araştırma problemi ile ilgili belirli bir zaman diliminde üretilen kaynak tarafından farklı aralıklarla oluşturulan dokümanların analizini olanaklı kılar (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Bu çalışmada 2023-2024 eğitim ve öğretim yılında okutulan 5, 6, 7 ve 8. sınıf Türkçe ders kitapları incelenmiştir. Bu kitaplar aşağıda yer alan tabloda verilmiştir. Bu kitaplarda dinleme/izleme kazanımlarına

hizmet eden yönergeler incelenerek araştırma verilerine ulaşılmıştır. İncelemeye ortaokul kademesindeki tüm sınıf düzeylerinin dâhil edilmesinin amacı, karşılaştırmalı inceleme yapılabilmesidir.

Tablo 1. İncelenen Ders Kitapları

Sınıf Seviyesi	Kitap Adı	Yazarı/Yazarları	Yayınevi
5	Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Türkçe 5. Sınıf Ders Kitabı	Beşir Sevim	Millî Eğitim Bakanlığı
6	Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Türkçe 6. Sınıf Ders Kitabı	Deniz Yavuz, Gökmen Kahraman	Anka Kuşu
7	Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Türkçe 7. Sınıf Ders Kitabı	Nihat Erdal	Dörtel
8	Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Türkçe 8. Sınıf Ders Kitabı	Selahattin Saygı	Hecce

Verilerin Analizi

Bu çalışmada, verilerin belirlenen kategorilere göre incelenip yorumlandığı (Yıldırım ve Şimşek, 2016) betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Tematik kodlama yapılarak elde edilen veriler K12 Beceriler Çerçevesi'nde belirtildiği şekilde sınıflandırılmıştır. Bir etkinliğin farklı bölümlerinde (örneğin a, b, c bölümleri) farklı bütünsel beceriler ile karşılaşıldığı için etkinlik sayıları yerine yönerge sayıları dikkate alınmıştır. Her kategori için önce toplam sayılar belirlenmiş daha sonra bu sayılar, yüzdelik oranları hesaplanarak sınıf seviyelerine göre karşılaştırılmıştır.

K12 Beceriler Çerçevesi'nde süreç bileşenleri farklı düzey betimleyiciler içermektedir. Bunlar ilkokul için D1, ortaokul için D2 ve lise için D3 düzeyleri olarak belirlenmiştir. Düzey betimleyiciler, öğrencinin ilgili süreç bileşenini hangi düzeyde gerçekleştirmesinin beklendiğini ortaya koymaktadır. Düzeyler, birbirini içerecek biçimde hazırlanmıştır. Ortaokul Türkçe ders kitaplarının incelendiği bu çalışmada D2 düzey betimleyicileri esas alınmıştır. " K12 Beceriler Çerçevesi Yazma Alan Becerileri " kapsamında esas alınan D2 düzey betimleyicileri şu şekildedir:

TAB4.Yazma Becerisi

TAB4.1.Yazmayı Yönetme

TAB4.1.SB1.Seçim yapmak

D2: Bireysel, eğitsel ve kamusal alandaki bir konuyla ilgili yazma sürecinde amacı doğrultusunda alıcı, yer, zaman, tür(yazılı üretim, yazılı etkileşim) ve dijital de dâhil olmak üzere yazma araçlarına yönelik seçimler yapar ve konuya, amacına, bağlama, türe göre uygun yazma stratejisine karar verir.

TAB4.1.SB2. İlişkiyi sürdürmek

D2:Yazışırken yazışmayı başlatma, sürdürme ve sonlandırmayla ilgili selam ve hitap ifadelerini kullanır; sorular sorar ve soruları cevaplandırır, nezaket kurallarına uygun hareket eder.

TAB4.2. İçerik Oluşturma

TAB4.2.SB1. Ön bilgilerle bağlantı kurmak

D2: Bireysel, eğitsel ve kamusal alana yönelik yazılı etkileşimde karşıdakinin iletilerini anlamlandırmak ve uygun şekilde iletişimi sürdürmek üzere ön bilgilerini kullanır.

TAB4.2.SB2. Tahmin etmek

D2: Bireysel, eğitsel ve kamusal alana yönelik yazılı etkileşimde karşıdakinin iletilerinden ve görsellerden hareketle konunun sonrasını tahmin eder.

TAB4.2.SB3. Karşılaştırmak

D2: Bireysel, eğitsel ve kamusal alana yönelik yazılı üretim ve etkileşimde nesneler, kişiler, olaylar ve bilgiler arasında önem, doğruluk, öncelik-sonralık bakımından karşılaştırma içeren iletiler oluşturur.

TAB4.2.SB4. Sınıflandırmak

D2: Bireysel, eğitsel ve kamusal alanı ilgilendiren karmaşık olmayan yazılı üretim ve etkileşimde olay, durum, nesne vb. unsurları nitelik, öncelik-sonralık, sebep-sonuç, benzerlik-farklılık, büyüklük-küçüklük, tür vb. özelliklere göre sınıflandırır.

TAB4.2.SB5. Yeniden ifade etmek

D2: Bir anlatıyı (masal, roman, film vb.), bir dizi yönergeyi veya bilgi verici bir metni okur/dinler/izler; aldığı notlara bakmak koşuluyla olayların oluş sırasına ve mantıksal ilişkilere uygun şekilde metni kendi cümleleriyle yazılı olarak yeniden dile getirir.

TAB4.2.SB6. Tepki vermek

D2: Bireysel, eğitsel ve kamusal alanı ilgilendiren karmaşık yapıda olmayan bir yazılı etkileşimde bilgisi, amacı ve bağlam doğrultusunda görüş belirterek, onaylayarak, reddederek, örnekleyerek, açıklayarak, karşılaştırarak tepki verir.

TAB4.2.SB7. Görsel öğeleri kullanmak

D2: Yazıda içerik oluşturmak, içeriği desteklemek amacıyla fotoğraf, resim, tablo, şekil, grafik, grafik simge, zaman çizelgesi, harita ve duygu belirten görselleri kullanır.

TAB4.2.SB8. Sunmak

D2: Amacı doğrultusunda bireysel, eğitsel ve kamusal alanı ilgilendiren bir konuda; söyleşimci, bilgilendirici, açıklayıcı, betimleyici türde; hedef kitleye dil, anlatım ve içerik bakımından uygun; örgü ve yapı bakımından söylem amacıyla uyumlu, görsellerle desteklenmiş, bağdaşık ve tutarlı bir yazılı sunum yapar.

TAB4.3. Kural Uygulama

TAB4.3.SB1. Plan hazırlamak

D2: Kime, neyi, nasıl, hangi araçları kullanarak yazacağını dikkate alarak planlama yapar.

TAB4.3.SB2. Düşünceyi geliştirme yollarını kullanmak

D2: Yazısında düşünceyi geliştirme yollarından benzetme, karşılaştırma ve örneklendirmeyi kullanır.

TAB4.3.SB3. Uygun söz varlığı kullanmak

D2: Yazısında sözcük, yaygın deyim, atasözü ve kalıp ifadeleri bağlama uygun kullanır.

TAB4.3.SB4. İletileri açık ve örtük biçimde ifade etmek

D2: Yazısında iletilerini açık veya örtük bir biçimde birden çok cümle ile ifade eder.

TAB4.3.SB5. Ekleri uygun kullanmak

D2: Yazısında şahıs ve zaman ekleri ile cümledeki öğeleri birbirine bağlayan ekleri doğru kullanır.

TAB4.3.SB6. Bağdaşıklık öğelerini kullanmak

D2: Yazısında temel bağlama ve gönderim öğeleri ile gerektiğinde bazı eksilteli yapıları kullanır.

TAB4.3.SB7. Yazım kurallarını uygulamak

D2: Yazısında temel yazım kurallarını uygular.

TAB4.3.SB8. Noktalama kurallarını uygulamak

D2: Yazısında noktalama işaretlerini uygular.

TAB4.4. Öz Yansıtma

TAB4.4.SB1. Öz yargılamak

D2: Yazma sürecindeki duygu, düşünce, davranışları ile bunlara etki eden fiziksel (araçlar, ortam, düzlem vb.), dilsel (söz varlığı, dil yapısı vb.) ve duyuşsal (ilgi alanı vb.) etkenleri gözden geçirir.

TAB4.4.SB2. Öz tepki ortaya koymak

D2: Yazma sürecindeki hatalarını düzeltir; uygun davranış, duygu ve düşüncelerini pekiştirerek sonraki yazma etkinliklerinde kullanır; yazılarında tercih ettiği tür, anlatım biçimi, düşünceyi geliştirme yolu ve dil özelliklerini gerekçelendirerek açıklar.

Geçerlik ve Güvenirlik

Bu çalışmada, ortaokul Türkçe ders kitaplarındaki yönergelerin geçerlik ve güvenirliliği, nitel bir değerlendirme süreciyle sağlanmıştır. Ortaokul Türkçe ders kitaplarındaki yönergeler üç alan uzmanı tarafından incelenmiş ve elde edilen ortak veriler nesnel şekilde sunulmuştur. Nitel verilerin analizinde uzmanlar tarafından alınan notların gözden geçirilmesine, K12 becerileri ile eşleşme sağlanan verilerden örnekler sunulmasına dikkat edilmiştir (Creswell ve Plano Clark, 2018). İncelenen kitaplar, amaçlı örneklem yoluyla belirlenmiş ve 2023-2024 eğitim-öğretim yılında kullanılan ders kitapları seçilmiştir. Amaçlı örneklem yöntemiyle yalnızca 2023-2024 eğitim-öğretim dönemine ait kitaplar seçilmiştir. Böylece, inceleme sürecinde döneme ait güncel ve geçerli veriler elde edilerek ders kitaplarının 2023-2024 döneminde kullanılan mevcut müfredat ve eğitim ihtiyaçlarıyla ne derece uyumlu olduğu değerlendirilmiştir. Her yönerge tek bir süreç bileşenine dâhil edilmiştir. Elde edilen verilerde her bütünlük beceriden bir örnek yönerge doğrudan verilerek kapsam geçerliliği sağlanmaya çalışılmıştır. Çalışmada öğrencilere dağıtılan ders kitaplarının doküman incelemesiyle ele alınması, etik kurul onayı kapsamında olan herhangi bir durumun söz konusu olmaması, çalışmanın yazarlarınca yazılı bir belge ile beyan edilmiştir.

Etik Bildirim

Etik Kurul İzin Bilgisi: Bu araştırma, Uşak Üniversitesi Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Sosyal ve Beşeri Bilimler kurulunun 17/11/2023 tarihli E-89784354-050.99-175259 sayılı kararı ile alınan izinle yürütülmüştür.

Bulgular

Araştırmada elde edilen veriler, alt problem sırası dikkate alınarak sunulmuştur. Daha sade bir anlatım gözetildiği için birkaç örnek verilmiştir.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Türkçe 5. Sınıf Ders Kitabı'nda yer alan toplam 279 yazma yönergesi incelenmiş ve K12 yazma alan becerilerine hizmet eden etkinlik yönergelerinin bütünlük beceriler ve süreç bileşenlerine dağılımı Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Türkçe 5. Sınıf Ders Kitabı'nda K12 Yazma Becerilerine Hizmet Eden Etkinlik Yönergelerinin Bütünleşik Beceriler ile Süreç Bileşenlerine Dağılımı

Bütünleşik Beceriler	Yazma Becerisi	Yönerge Sayısı	Toplam
	Süreç Bileşenleri		
TAB 4.1. Yazmayı Yönetme	Tab 4.1.Sb1. Seçim Yapma	1	1
	Tab4.1.Sb2. İlişkiyi Sürdürme	-	
TAB 4.2. İçerik Oluşturma	Tab4.2.Sb1. Ön Bilgilerle Bağlantı Kurma	22	116
	Tab4.2.Sb2. Tahmin Etme	6	
	Tab4.2.Sb3. Karşılaştırma	6	
	Tab4.2.Sb4. Sınıflandırma	13	
	Tab4.2.Sb5. Yeniden İfade Etme	8	
	Tab4.2.Sb6. Tepki Verme	46	
	Tab4.2.Sb7. Görsel Öğeleri Kullanma	5	
	Tab4.2.Sb8. Sunma	10	
TAB4.3. Kural Uygulama	Tab4.3.Sb1. Plan Hazırlama	11	54
	Tab4.3.Sb2. Düşünceyi Geliştirme Yollarını Kullanma	-	
	Tab4.3.Sb3. Uygun Söz Varlığı Kullanma	12	
	TAB4.3.SB4.İletileri Açık ve Örtük Biçimde İfade Etme	-	
	Tab4.3.Sb5. Ekleri Uygun Kullanma	1	
	Tab4.3.Sb6. Bağdaşıklık Öğelerini Kullanma	1	
	Tab4.3.Sb7.Yazım Kurallarını Uygulama	13	
	Tab4.3.Sb8.Noktalama Kurallarını Uygulama	16	
TAB4.4. Öz Yansıtma	Tab4.4.Sb1. Öz Yargılama	2	4
	Tab4.4.Sb1. Öz Tepki Ortaya Koyma	2	
Toplam		175	

Tablo 2 incelendiğinde ilk bütünleşik beceri olan yazmayı yönetmede yer alan seçim yapma süreç bileşeninde 1 yönergenin tespit edildiği görülmektedir. İlişkiyi Sürdürme süreç bileşeninde ise herhangi bir yönerge tespit edilmemiştir. İçerik oluşturma bütünleşik becerisinde yer alan Ön Bilgilerle Bağlantı Kurma süreç bileşeninde 22, Tahmin Etme'de 6, Karşılaştırma'da 6, Sınıflandırma'da 13, Yeniden İfade Etme'de 8, Tepki Verme'de 46, Görsel Öğeleri Kullanma'da 5, Sunma'da 10 yönerge kullanıldığı görülmüştür. Kural Uygulama bütünleşik becerisindeki süreç bileşenlerinde Plan Hazırlama 11, Uygun Söz Varlığı Kullanma 12, Ekleri Uygun Kullanma 1, Bağdaşıklık Öğelerini Kullanma 1, Yazım Kurallarını Uygulama 13, Noktalama Kurallarını Uygulama 16 yönergede kullanılmıştır. Düşünceyi Geliştirme Yollarını Kullanma ve İletileri Açık ve Örtük Biçimde İfade Etme süreç bileşenlerine hizmet eden herhangi bir yönerge tespit edilmemiştir. Öz Yansıtma bütünleşik becerisinde yer alan Öz Yargılama ve Öz Tepki Ortaya Koyma süreç bileşenlerinde ikişer yönergenin kullanıldığı görülmüştür. Türkçe 5. Sınıf Ders Kitabı'nda K12 yazma becerilerine hizmet eden etkinlik yönerge sayısı 175'tir. Genel olarak incelendiğinde K12 yazma becerilerine hizmet eden toplam yönerge sayısının en yüksek olduğu bütünleşik becerinin İçerik Oluşturma, en düşük olduğu bütünleşik becerilerin ise Yazmayı Yönetme olduğu görülmektedir.

Aşağıda, söz konusu bütünleşik becerilere hizmet eden yazma yönergelerinden örnekler yer almaktadır.

Yazmayı Yönetme/ Seçim Yapma: "Sonraki Derse Hazırlık aşamasında yaptığınız araştırmadan da yararlanarak o gece (15 Temmuz) kahramanlık gösteren bir insanın hikâyesini defterinize yazınız. (...) Yazmaya başlamadan önce kişiler, zaman, yer, olay veya olaylar gibi hikâye unsurlarını belirleyiniz."

İçerik Oluşturma/Tepki Verme: "Metni beğenip beğenmediğinizi nedenleriyle yazınız."

Kural Uygulama/Noktalama Kurallarını Uygulama: " (...) Şiirinizi bitirdikten sonra gözden geçirerek varsa yazım ya da noktalama hatalarınızı düzeltiniz."

Öz Yansıtma/Öz Yargılama: "(...) Metninizi bitirdikten sonra aşağıdaki ölçütlere göre kendinizi değerlendiriniz."

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Türkçe 6. Sınıf Ders Kitabı'nda yer alan toplam 289 yazma yönergesi incelenmiş ve K12 yazma alan becerilerine hizmet eden etkinlik yönergelerinin bütünleşik beceriler ve süreç bileşenlerine dağılımı Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 3. Türkçe 6. Sınıf Ders Kitabı'nda K12 Yazma Becerilerine Hizmet Eden Etkinlik Yönergelerinin Bütünleşik Beceriler ile Süreç Bileşenlerine Dağılımı

Yazma Becerisi		Yönerge Sayısı	Toplam
Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri		
TAB 4.1. Yazmayı Yönetme	Tab 4.1.Sb1. Seçim Yapma	2	2
	Tab4.1.Sb2. İlişkiyi Sürdürme	-	
TAB 4.2. İçerik Oluşturma	Tab4.2.Sb1. Ön Bilgilerle Bağlantı Kurma	3	77
	Tab4.2.Sb2. Tahmin Etme	2	
	Tab4.2.Sb3. Karşılaştırma	4	
	Tab4.2.Sb4. Sınıflandırma	10	
	Tab4.2.Sb5. Yeniden İfade Etme	6	
	Tab4.2.Sb6. Tepki Verme	41	
	Tab4.2.Sb7. Görsel Öğeleri Kullanma	1	
	Tab4.2.Sb8. Sunma	10	
TAB4.3. Kural Uygulama	Tab4.3.Sb1. Plan Hazırlama	7	45
	Tab4.3.Sb2. Düşünceyi Geliştirme Yollarını Kullanma	1	
	Tab4.3.Sb3. Uygun Söz Varlığı Kullanma	2	
	TAB4.3.SB4.İletileri Açık ve Örtük Biçimde İfade Etme	8	
	Tab4.3.Sb5. Ekleri Uygun Kullanma	2	
	Tab4.3.Sb6. Bağdaşıklık Öğelerini Kullanma	3	
	Tab4.3.Sb7.Yazım Kurallarını Uygulama	12	
	Tab4.3.Sb8.Noktalama Kurallarını Uygulama	10	
TAB4.4. Öz Yansıtma	Tab4.4.Sb1. Öz Yargılama	6	10
	Tab4.4.Sb1. Öz Tepki Ortaya Koyma	4	
Toplam		134	

Tablo 3 incelendiğinde ilk bütünleşik beceri olan Yazmayı Yönetme'de yer alan Seçim Yapma süreç bileşeninde 2 yönergenin tespit edildiği görülmektedir. İlişkiyi Sürdürme süreç bileşeninde ise herhangi bir yönerge tespit edilmemiştir. İçerik Oluşturma bütünleşik becerisinde yer alan Ön Bilgilerle Bağlantı Kurma süreç bileşeninde 3, Tahmin Etme'de 2, Karşılaştırma'da 4, Sınıflandırma'da 10, Yeniden İfade Etme'de 6, Tepki Verme'de 41, Görsel Öğeleri Kullanma'da 1, Sunma'da 10 yönerge kullanıldığı görülmüştür. Kural Uygulama bütünleşik becerisindeki süreçbileşenlerinde Plan Hazırlama 7, Düşünceyi Geliştirme Yollarını Kullanma 1, Uygun Söz Varlığı Kullanma 2, İletileri Açık ve Örtük Biçimde İfade Etme 8, Ekleri Uygun Kullanma 2, Bağdaşıklık Öğelerini Kullanma 3, Yazım Kurallarını Uygulama 12, Noktalama Kurallarını Uygulama 10 yönergede kullanılmıştır. Öz Yansıtma bütünleşik becerisinde yer alan Öz Yargılama süreç bileşeninde 6, Öz Tepki Ortaya Koyma süreç bileşeninde ise 4 yönergenin kullanıldığı görülmüştür. Türkçe 6. Sınıf Ders Kitabı'nda K12 yazma becerilerine hizmet eden etkinlik yönerge sayısı 134'tür. Genel olarak incelendiğinde K12 yazma becerilerine hizmet eden toplam yönerge sayısının en yüksek olduğu bütünleşik becerinin İçerik Oluşturma, en düşük olduğu bütünleşik becerilerin ise Yazmayı Yönetme olduğu görülmektedir.

Aşağıda, söz konusu bütünleşik becerilere hizmet eden yazma yönergelerinden örnekler yer almaktadır.

Yazmayı Yönetme/ Seçim Yapma: "Okuduğunuz hikâyeden hareketle aynı konu ve ana düşünce etrafında kendi hikâyenizi oluşturunuz." (Yönergenin hemen altında "yer, zaman, olay örgüsü, kişi/varlık kadrosu" kutuları yer almaktadır. Yazma çalışmasından önce öğrencilerden bu unsurları seçmeleri istenmektedir.)

İçerik Oluşturma/Sunma: "Kahvaltının önemi konusunda aşağıdaki bölüme hazırlıklı bir konuşma metni hazırlayınız. Metni birkaç kez prova ettikten sınıfta sununuz."

Kural Uygulama/Yazım Kurallarını Uygulama: "(...) Mektubunuzu, yazım kurallarına uyarak oluşturmaya dikkat ediniz. "

Öz Yansıtma/Öz Tepki Ortaya Koyma: " Oluşturduğunuz paragrafta kullandığınız noktalama işaretlerini kontrol ediniz. Kontrol ettikten sonra varsa yanlışlarınızı düzeltiniz. Paragrafınızı düzenlediğiniz hâliyle tekrar yazıp ilk yazdığınız hâliyle karşılaştırınız. "

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Türkçe 7. Sınıf Ders Kitabı'nda yer alan toplam 210 yazma yönergesi incelenmiş ve K12 yazma alan becerilerine hizmet eden etkinlik yönergelerinin bütünleşik beceriler ve süreç bileşenlerine dağılımı Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 4. Türkçe 7. Sınıf Ders Kitabı'nda K12 Yazma Becerilerine Hizmet Eden Etkinlik Yönergelerinin Bütünleşik Beceriler ile Süreç Bileşenlerine Dağılımı

Yazma Becerisi		Yönerge Sayısı	Toplam
Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri		
TAB 4.1. Yazmayı Yönetme	Tab 4.1.Sb1. Seçim Yapma	-	0
	Tab4.1.Sb2. İlişkiyi Sürdürme	-	
TAB 4.2. İçerik Oluşturma	Tab4.2.Sb1. Ön Bilgilerle Bağlantı Kurma	1	63
	Tab4.2.Sb2. Tahmin Etme	0	
	Tab4.2.Sb3. Karşılaştırma	4	
	Tab4.2.Sb4. Sınıflandırma	21	
	Tab4.2.Sb5. Yeniden İfade Etme	8	
	Tab4.2.Sb6. Tepki Verme	23	
	Tab4.2.Sb7. Görsel Öğeleri Kullanma	2	
	Tab4.2.Sb8. Sunma	4	
TAB4.3. Kural Uygulama	Tab4.3.Sb1. Plan Hazırlama	3	23
	Tab4.3.Sb2. Düşünceyi Geliştirme Yollarını Kullanma	1	
	Tab4.3.Sb3. Uygun Söz Varlığı Kullanma	10	
	TAB4.3.SB4.İletileri Açık ve Örtük Biçimde İfade Etme	2	
	Tab4.3.Sb5. Ekleri Uygun Kullanma	1	
	Tab4.3.Sb6. Bağdaşıklık Öğelerini Kullanma	2	
	Tab4.3.Sb7.Yazım Kurallarını Uygulama	2	
	Tab4.3.Sb8.Noktalama Kurallarını Uygulama	2	
TAB4.4. Öz Yansıtma	Tab4.4.Sb1. Öz Yargılama	-	1
	Tab4.4.Sb1. Öz Tepki Ortaya Koyma	1	
Toplam		87	

Tablo 4 incelendiğinde ilk bütünleşik beceri olan Yazmayı Yönetme'de herhangi bir yönergenin tespit edilmediği görülmektedir. İçerik Oluşturma bütünleşik becerisinde yer alan Ön Bilgilerle Bağlantı Kurma süreç bileşeninde 1, Karşılaştırma'da 4, Sınıflandırma'da 21, Yeniden İfade Etme'de 8, Tepki Verme'de 23, Görsel Öğeleri Kullanma'da 2, Sunma'da 4 yönerge kullanıldığı görülmüştür. Tahmin Etme süreç bileşeninde ise herhangi bir yönerge tespit edilememiştir. Kural Uygulama bütünleşik becerisindeki süreç bileşenlerinde Plan Hazırlama 3, Düşünceyi Geliştirme Yollarını Kullanma 1, Uygun Söz Varlığı Kullanma 10, İletileri Açık ve Örtük Biçimde İfade Etme 2, Ekleri Uygun Kullanma 1, Bağdaşıklık Öğelerini Kullanma 2, Yazım Kurallarını Uygulama 2, Noktalama Kurallarını Uygulama 2 yönergede kullanılmıştır. Öz Yansıtma bütünleşik becerisinde yer alan Öz Yargılama süreç bileşeninde yönerge tespit edilmezken Öz Tepki Ortaya Koyma süreç bileşeninde 1

yönergenin kullanıldığı görülmüştür. Türkçe 7. Sınıf Ders Kitabı'nda K12 yazma becerilerine hizmet eden etkinlik yönerge sayısı 87'dir. Genel olarak incelendiğinde K12 yazma becerilerine hizmet eden toplam yönerge sayısının en yüksek olduğu bütünleşik becerinin İçerik Oluşturma, en düşük olduğu bütünleşik becerilerin ise Yazmayı Yönetme ve Öz Yansıtma olduğu görülmektedir.

Aşağıda, söz konusu bütünleşik becerilere hizmet eden yazma yönergelerinden örnekler yer almaktadır.

İçerik Oluşturma/Sınıflandırma: "Okuduğunuz metinden kişileştirmelerin ve benzetmelerin yapıldığı cümleleri bulup yazınız."

Kural Uygulama/Uygun Söz Varlığı Kullanma: "(...) Yazınızı zenginleştirmek için deyim, atasözü, özdeyişlerden yararlanınız. Yazınızın içeriğine uygun anlatım biçimlerini kullanmaya çalışınız."

Öz Yansıtma/Öz Tepki Ortaya Koyma: "Kirliliğin doğada niçin yaşamak istemezsiniz? " sorusuna cevap olacak hikâye edici bir metin yazınız. Yazınızı anlatım bozukluğu, yazım ve noktalama kuralları bakımından düzenleyip arkadaşlarınızla paylaşınız."

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Türkçe 8. Sınıf Ders Kitabı'nda yer alan toplam 264 yazma yönergesi incelenmiş ve K12 yazma alan becerilerine hizmet eden etkinlik yönergelerinin bütünleşik beceriler ve süreç bileşenlerine dağılımı Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 5. Türkçe 8. Sınıf Ders Kitabı'nda K12 Yazma Becerilerine Hizmet Eden Etkinlik Yönergelerinin Bütünleşik Beceriler ile Süreç Bileşenlerine Dağılımı

Yazma Becerisi		Yönerge Sayısı	Toplam
Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri		
TAB 4.1. Yazmayı Yönetme	Tab 4.1.Sb1. Seçim Yapma	-	0
	Tab4.1.Sb2. İlişkiyi Sürdürme	-	
TAB 4.2. İçerik Oluşturma	Tab4.2.Sb1. Ön Bilgilerle Bağlantı Kurma	10	90
	Tab4.2.Sb2. Tahmin Etme	-	
	Tab4.2.Sb3. Karşılaştırma	2	
	Tab4.2.Sb4. Sınıflandırma	15	
	Tab4.2.Sb5. Yeniden İfade Etme	9	
	Tab4.2.Sb6. Tepki Verme	27	
	Tab4.2.Sb7. Görsel Öğeleri Kullanma	3	
	Tab4.2.Sb8. Sunma	24	
TAB4.3. Kural Uygulama	Tab4.3.Sb1. Plan Hazırlama	6	65
	Tab4.3.Sb2. Düşünceyi Geliştirme Yollarını Kullanma	2	
	Tab4.3.Sb3. Uygun Söz Varlığı Kullanma	5	
	TAB4.3.SB4.İletileri Açık ve Örtük Biçimde İfade Etme	-	
	Tab4.3.Sb5. Ekleri Uygun Kullanma	-	
	Tab4.3.Sb6. Bağdaşıklık Öğelerini Kullanma	2	
	Tab4.3.Sb7.Yazım Kurallarını Uygulama	26	
	Tab4.3.Sb8.Noktalama Kurallarını Uygulama	24	
TAB4.4. Öz Yansıtma	Tab4.4.Sb1. Öz Yargılama	1	1
	Tab4.4.Sb1. Öz Tepki Ortaya Koyma	-	
Toplam		156	

Tablo 5 incelendiğinde ilk bütünleşik beceri olan Yazmayı Yönetme'de herhangi bir yönerge tespit edilmediği görülmektedir. İçerik Oluşturma bütünleşik becerisinde yer alan Ön Bilgilerle Bağlantı Kurma süreç bileşeninde 10, Karşılaştırma'da 2, Sınıflandırma'da 15, Yeniden İfade Etme'de 9, Tepki Verme'de 27, Görsel Öğeleri Kullanma'da 3, Sunma'da 10 yönerge kullanıldığı görülmüştür. Tahmin Etme süreç bileşeninde herhangi bir yönerge tespit edilmemiştir. Kural Uygulama bütünleşik becerisindeki süreç bileşenlerinde Plan

Hazırlama 6, Düşünceyi Geliştirme Yollarını Kullanma 2, Uygun Söz Varlığı Kullanma 5, Bağdaşıklık Ögelerini Kullanma 2, Yazım Kurallarını Uygulama 26, Noktalama Kurallarını Uygulama 24 yönergede kullanılmıştır. İletileri Açık ve Örtük Biçimde İfade Etme ve Ekleri Uygun Kullanma süreç bileşenlerinde ise herhangi bir yönerge tespit edilmemiştir. Öz Yansıtma bütünleşik becerisinde yer alan Öz Yargılama süreç bileşeninde 1 yönergenin kullanıldığı görülmüştür. Öz Tepki Ortaya Koyma süreç bileşeninde ise herhangi bir yönerge tespit edilmemiştir. Türkçe 8. Sınıf Ders Kitabı'nda K12 yazma becerilerine hizmet eden etkinlik yönerge sayısı 156'dır. Genel olarak incelendiğinde K12 yazma becerilerine hizmet eden toplam yönerge sayısının en yüksek olduğu bütünleşik becerinin İçerik Oluşturma, en düşük olduğu bütünleşik becerilerin ise Yazmayı Yönetme olduğu görülmektedir. Aşağıda, söz konusu bütünleşik becerilere hizmet eden yazma yönergelerinden örnekler yer almaktadır.

İçerik Oluşturma/Ön Bilgilerle Bağlantı Kurma: " Millî Mücadele ve Atatürk" temasındaki metinlerden öğrendiğiniz bilgilerden yararlanarak Atatürk ilkeleriyle ilgili düşüncelerinizi aşağıya yazınız."

Kural Uygulama/Düşünceyi Geliştirme Yollarını Kullanma: "(...) Seçtiğiniz düşünceyi geliştirme yolunu örnekleyen paragrafı noktalı alana yazınız."

Öz Yansıtma/Öz Yargılama: "Yazdığınız metni yazım, noktalama ve anlatım bozuklukları açısından gözden geçirerek düzenleyiniz."

Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Ortaokul Türkçe ders kitaplarında yer alan K12 Beceriler Çerçevesi'ne uyumlu yazma yönergesi sayılarının yazma yönergelerinin toplam sayılarına oranı Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Ortaokul Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan K12 Beceriler Çerçevesi'ne Uyumlu Yazma Yönergesi Sayılarının Yazma Yönergelerinin Toplam Sayılarına Oranı

Sınıf Seviyesi	Toplam Yönerge Sayısı	K12 Beceriler Çerçevesi'ne Uyumlu Yönerge Sayısı	Uyumlu Yönerge Sayısının Toplam Yönerge Sayısına Oranı
5	279	175	%62
6	289	134	%46
7	210	87	%41
8	264	156	%59

Tablo 6 incelendiğinde 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı'nda toplam 279, 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı'nda 289, 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı'nda 210, 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı'nda 264 yazma yönergesi olduğu görülmektedir. K12 Beceriler Çerçevesi'ne uyumlu yönerge sayıları ise 5. sınıf seviyesinde 175, 6. sınıf seviyesinde 134, 7. sınıf seviyesinde 87 ve 8. sınıf seviyesinde 156'dır. Buna göre K12 Beceriler Çerçevesi'ne uyumlu yönerge sayılarının toplam yönerge sayılarına oranı 5. sınıfta %62, 6. sınıfta %46, 7. sınıfta %41 ve 8. sınıfta ise %59 olarak karşımıza çıkmaktadır.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Ortaokul Türkçe ders kitaplarında yer alan yazma yönergelerinin, öğrencilere 21. yüzyıl becerilerini kazandırmak amacıyla yürütülen K12 Beceriler Çerçevesi'nde belirlenen yazma alan becerileriyle uyumunu ortaya koyma amacıyla yürütülen bu çalışmada K12 Beceriler Çerçevesi'ne uyumlu yönerge sayılarının toplam yönerge sayılarına oranının 5. sınıfta %62, 6. sınıfta %46, 7. sınıfta %41 ve 8. sınıfta ise %59 olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu oranlardaki bu tutarsızlık, tüm sınıf seviyelerine ait oranların aşamalı bir şekilde planlanmadığını göstermektedir. Okullarımızda en fazla kullanılan ders materyali olan ders kitaplarının (Çifci vd., 2018) ve onlara yön veren program kazanımlarının planlı şekilde hazırlanması, 21. yüzyıl becerilerine sahip bireylerin yetiştirilebilmesi adına oldukça önemlidir.

Ders kitaplarındaki yazma yönergelerinin tüm sınıf seviyelerinde en çok "İçerik Oluşturma" bütünleşik becerisiyle örtüştüğü görülmektedir. En düşük örtüşme ise "Yazmayı Yönetme" ve "Öz Yansıtma" bütünleşik becerilerinde tespit edilmiştir. Ders kitaplarına yön veren 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki kazanımlardır. Dolayısıyla Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki yazma kazanımlarının ağırlıklı olarak içerik oluşturmayı amaçladığı söylenebilir. 2024 yılında hazırlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ne uygun şekilde

hazırlanan ders kitaplarının incelenmesi ile söz konusu durumdaki benzerlik ya da farklılıklar ortaya konulabilir.

İncelenen kitaplarda "Yazmayı Yönetme" en az örtüşmenin görüldüğü bütünleşik becerilerdendir. Bu durum, öğrencilerin yazma sürecinin amacına, bağlama, türe ve yazma araçlarına uygun yazma stratejisine karar verme; yazışırken yazışmayı başlatma, sürdürme ve sonlandırmayla ilgili selam ve hitap ifadelerini kullanma; soru sorma ve cevaplandırma; nezaket kurallarına uygun hareket etme gibi becerileri edinmeleri ile ilgili kazanımların Program'daki eksikliğini gözler önüne sermektedir. "Seçim Yapma" süreç bileşenine ait yönergelerin ders kitaplarında az sayıda görülmesi yazma stratejileri konusunda öğrenciye seçme hakkı sunulmaması ile ilgilidir. Yazma stratejilerinin öğrenciler tarafından belirlenebildiği yönergelerin sayısı artırılmalıdır. "İlişkiyi Sürdürme" süreç bileşeninde hiçbir yönergenin tespit edilememesinin nedeni bu süreç bileşeninde etkileşimli yazma sürecinden bahsedilmesidir. Program'daki kazanımlarda etkileşimli yazma yer almamaktadır. Bu nedenle söz konusu süreç bileşenine hizmet eden kazanımların Program'a eklenerek ders kitaplarına yansımalarının sağlanması gerekmektedir.

"İçerik Oluşturma" bütünleşik becerisi kapsamındaki "Tahmin Etme" süreç bileşeninde yalnızca konunun sonrası ile ilgili tahminin istenmesi bu bileşenin kapsayıcılığını daraltmaktadır. Olayların öncesi ile ilgili tahminlerin yanı sıra düşünce yazılarında düşüncelerin tahmini ile ilgili detaylar söz konusu süreç bileşeninin kapsamına alınmalı ve öğrencilere serbestlik tanınmalıdır.

"Öz Yansıtma" bütünleşik becerisinde örtüşmenin düşük olması, öğrencilerin yazma sürecindeki etkenleri gözden geçirme, hatalarını düzeltme, uygun davranışlarını pekiştirerek sonraki yazma etkinliklerinde kullanma, yazılarında tercih ettiği anlatım biçimi veya düşünceyi geliştirme yollarını gerekçelendirerek açıklama gibi becerileri edinmeleri ile ilgili kazanımların Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda daha etkin düzeyde yer almasının gerekliliğini ortaya koymaktadır. Program'daki kazanımların kapsamı değişikçe kazanımların ders kitaplarına yansması da farklılaşacaktır.

Ayrıca "Öz Yansıtma" bütünleşik becerisinde, tüm sınıf seviyelerinde, az sayıda yönergeyle karşılaşılmaması; ders kitaplarının öğrencinin yazma becerisini sürekli ve etkili biçimde kullanabilme becerilerini destekleme açısından yetersizliğini gözler önüne sermektedir. 21. Yüzyıl becerileri günlük yaşam tecrübelerine dayanmaktadır ve bireylerin bilgilerini kullanarak uygulama yapmasını temel alır (Pattison, 2017). Bu bütünleşik beceriye hizmet eden kazanımların Türkçe Dersi Öğretim Programı'na eklenmesi ve bütünleşik becerinin ders kitaplarında her temanın sonunda yer alacak " Öz Değerlendirme Formu " ile ölçülmesi önerilmektedir.

"İçerik Oluşturma" bütünleşik becerisi kapsamında yer alan "Tepki Verme" süreç bileşeninde örtüşmenin yüksek olması, ders kitaplarında kullanılan metin, görsel vb. ile ilgili dönütlerin öğrencilerden yazılı istenmesidir. Benzer şekilde hemen her yazma etkinliğinde öğrencilerden yazım ve noktalama kurallarına uymalarının istenmesi "Kural Uygulama" bütünleşik becerisindeki "Yazım Kurallarını Uygulama" ve "Noktalama Kurallarını Uygulama" süreç bileşenlerinde örtüşmenin yüksek olmasının nedeni olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tüm sınıf seviyelerinde "Düşünceyi Geliştirme Yollarını Kullanma, İletileri Açık ve Örtük Biçimde İfade Etme, Ekleri Uygun Kullanma, Bağdaşıklık Ögelerini Kullanma" gibi pek çok süreç bileşeninde az sayıda yönerge tespit edilmesi veya hiçbir yönergenin tespit edilmemesi, ders kitaplarında söz konusu süreç bileşenlerine hizmet eden ifadelerin yer almamasına bağlıdır. Yazma yönergelerinde, yazma sürecinde uyulması ve dikkat edilmesi gerekenler yönergelere detaylandırılarak eklenmelidir.

21. yüzyıl becerileri arasında yer alan eleştirel ve yaratıcı düşünme becerilerinin Çerçeve'deki yazma alan becerileri arasında yer almadığı görülmektedir. Türkçe ders kitaplarında öğrencilerden bazı konuları yazılı şekilde eleştirmeleri, ikna edici metin yazmaları, edebi bir türde metin oluşturmaları, bazı konulara ise çözüm önerilerinde bulunmaları istenmektedir. Ancak bu yönergeler Çerçeve'deki hiçbir bütünleşik beceri ile eşleştirelememiştir. Eleştirel düşünmenin, tüm disiplinler ve düzeylerde eğitimin en önemli çıktılarından biri olduğu yaygın olarak iddia edilmektedir (Golden, 2023). Lombardi ve diğerleri (2021), 21. yüzyılda eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesinin öğrenciler için çok önemli olduğunu ve başka hiçbir gelişmiş bilişsel becerinin bundan daha büyük öneme sahip olmadığını iddia etmektedir. Ders kitaplarının Çerçeve ile

uyumunun sağlanabilmesi adına bu içerikteki bütünleşik beceriler ve süreç bileşenlerinin Çerçeve'ye eklenmesi yerinde olacaktır.

Tüm sınıf seviyelerine ait Türkçe ders kitaplarında öğrencilerden görselden hareketle yazma çalışmaları yapmaları istenirken Çerçeve'de yer alan "Görsel Öğeleri Kullanma" süreç bileşenine hizmet eden bir yönerge kullanılmamıştır. Öğrenciler görselden hareketle yazabiliyorken yazılarını görsellerle destekleme konusunda çok az yönergeyle karşılaşmaktadırlar. İkna edici metin yazma için etkili olabilecek bu beceri de ders kitaplarında, kazanım eksikliğine bağlı olarak yeterli düzeyde ele alınmayan bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Türkçe alan becerilerinin tamamının bütünlük içerisinde ilişkilendirilerek ele alınması alan yazınındaki pek çok çalışmada vurgulanmaktadır (Chu, Reynolds, Tavares, Notari ve Lee, 2017). Türkçe Dersi Öğretim Programı ile K12 Beceriler Çerçevesi'ni karşılaştıran çalışmaların sayısının artırılması, Türkçe alanındaki diğer alan becerilerinin de incelenmesi, Türkçe Dersi Öğretim Programı ile K12 Beceriler Çerçevesi'nin uyumlu hâle getirilmesine yardımcı olacaktır. Türkçe ders kitaplarındaki yönergelerin K12 Beceriler Çerçevesi'ne uyumlu hâle getirilmesi, Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın bu yönde güncellenmesi ile mümkün olacaktır. Bu nedenle öncelikle Program'ın ele alınması ve daha sonra bu programdan hareketle 21. yüzyıl becerilerine hizmet eden ders kitaplarının hazırlanması, Çerçeve'nin amacına ulaşması açısından olumlu bir sonuç doğuracaktır.

References

- Ahat, O. (2023). 21. yüzyıl becerilerinin çocuk kitaplarındaki varlığı üzerine bir araştırma: "uzaya giden tren" kitap örneği. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (37), 177-195. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1406048>.
- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S. & Yıldırım, E. (2019). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı* (10. baskı). Sakarya Yayıncılık.
- Arı, G. (2008). *Öğrencilerin Hikâye Edici Metinlerinin Çözümleyici Puanlama Yönergesine Göre Değerlendirilmesi (6. ve 7. Sınıf Örneği)*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Ariana, S. M. (2010). Somethoughts on writingskills. *Annals of theUniversity of Oradea, EconomicScience Series*, 19(1), 134-140.
- Avşar Tuncay, A. (2021). İlkokulda Yazma Öğretimi (s.100-136). *İlkokulda eğitim ve öğretim içinde*. (Ed. Hayati A. ve Ayşegül A. T.). Ankara: Pegem Akademi.
- Azizi Nejad, B. & Divband, A. (2023). A causal model of the moderating role of creativity in the relationship between parenting style and academic achievement and adjustment. *Journal of School Psychology*, 11(4), 106-118. <https://10.22098/jsp.1401.1608>
- Batur, Z., Başar, M. & Yusufoglu, S. (2023). Yaratıcı yazma becerilerinin geliştirilmesi üzerine bir araştırma. *Millî Eğitim*, 52 (Özel Sayı), 763-790. 10.37669/milliegitim.1305274
- Chu, S. K. W., Reynolds, R. B., Tavares, N. J., Notari, M., & Lee, C. W. Y. (2017). Twenty-First Century Skillsand Global EducationRoadmaps. 21st Century Skills Development Through Inquiry-Based Learning içinde (pp. 17-32). Springer: Singapore.
- Creswell, J. W. & Plano Clark V.L. (2018). *Karma yöntem araştırmalarının tasarlanması ve yürütülmesi* (Çev.: Y. Dede & S. B. Demir). Anı Yayıncılık.
- Çifci, M., Erkek, G. & Ellialtı, M. (2018). Bir İngilizce ve Türkçe 7. sınıf ders kitabının kazanımlar, kitap kurguları ve süreç haritaları bakımından incelenmesi, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(84), s. 537-554.
- Ekiz, D. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Anı Yayıncılık.
- Çiftçi, B. & Akça, D. (2019). 2005 ve 2018 Sosyal Bilgiler Öğretim Programlarının coğrafi beceri ve coğrafi kazanım alanlarının karşılaştırılması. *Eğitimde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 2(1), 33-59
- Dilekçi, A. & Karatay H. (2021). Türkçe Dersi Öğretim Programlarında 21. yüzyıl becerileri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 10(4), 1430-1444. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2162097>.
- Emanuel, F., Ricchiardi, P., Sanseverino, D. & Ghislieri, C. (2021). Make soft skills stronger? An online enhancement platform for higher education. *International Journal of Educational Research Open*, 2, 100096. <https://doi.org/10.1016/j.ijedro.2021.100096>
- Erdal, N. (2019). *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu Türkçe 7. sınıf ders kitabı*. Dörtel Yayıncılık.
- Ezeamuzie, N. O. & Ezeamuzie, M. N (2024). Multidimensional framing of environments beyond blocks and texts in K-12 programming. *Review Of Educational Research*. <https://doi.org/10.3102/00346543231216958>
- Gajjar, N. B. (2013). The role of technology in 21st centuryeducation. *International JournalforResearch in Education*, 2(2), 23-25.
- Gebremariam, H. T. & Hiluf, B. (2023). Using need-based writing instruction through self-reflection to improve students' writing difficulties: A counterbalanced design. *International Journal of Educational Research Open*, 5, 100293. <https://doi.org/10.1016/j.ijedro.2023.100293>

- Golden, B. (2023). Enabling critical thinking development in higher education through the use of a structured planning tool. *Irish Educational Studies*, 42(4), 949-969. <https://doi.org/10.1080/03323315.2023.2258497>
- Gözütok, F. D. (2003). Türkiye’de program geliştirme çalışmaları. *Milli Eğitim Dergisi*, 160, 44-64.
- Güneş, F. (2007). *Ses Temelli Cümle Yöntemi ve Zihinsel Yapılandırma*. Ankara: Nobel.
- Güneş, F. (2013). *Türkçe öğretimi yaklaşımlar ve modeller*. Ankara: Pegem Akademi.
- Harris, K. R. & Graham, S. (2016). Self-regulated strategy development in writing policy implications of an evidence-based practice. *Policy Insights from the Behavioral and Brain Sciences*, 3(1), 77-84.
- Jourabian Fakour Tabrizi, S., Tajzadghehi, A., Ayyobi, ME & Moradi, H. (2023). Structural model of gifted students' academic vitality, emotional-social competence, and perception of parent relationships and perception of teacher-student relationships with the mediating role of perceived academic pressure. *Journal of School Psychology*, 12(4). DOI: <http://10.22098/jsp.2024.13063.5582>
- Karacaoğlu, M. Ö., Dağ, M. & Uzun O. (2021). Türkçe ders kitaplarındaki yazma etkinliklerinin incelenmesi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (10), 96-126.
- Karadüz, A. (2010). Dil becerileri ve eleştirel düşünme. *Turkish Studies*, 5(3), 1566-1593.
- Kıymaz, M. S. (2019). 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı -2- Öğrenme Alanları, Kazanımlar, Diğer Derslerle İlişkisi. A Akçay, M. N. Kardaş (Ed.), *Türkçe dersi öğretim programları içinde* (s. 167-188) Pegem Akademi.
- Kıymaz, M. S., Ahat, O., Turan, M., Arslan, S. & Yenitürk, N. (2023). Türkçe ders kitaplarında deprem hazırlığı üzerine bir inceleme. *Çocuk, Edebiyat ve Dil Eğitimi Dergisi*, 6(1), 16-36.
- Lombardi, L., Thomas, V., Rodeyns, J., Mednick, F. J., De Backer, F. & Lombaerts, K. (2021). Primary school teachers' experiences of teaching strategies that promote pupils' critical thinking. *Educational Studies*, 1-19. <https://doi.org/10.1080/03055698.2021.1990017>
- MEB (2019). Türkçe Dersi Öğretim Programı. (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8. Sınıflar). Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- MEB (2024). Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı (5, 6, 7 ve 8. Sınıflar), Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- MEB (2023). K12 Beceriler Çerçevesi Türkiye Bütüncül Modeli. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Özbay, M. (2000). *İlköğretim okulu öğrencilerinin yazılı anlatım becerileri (alan araştırması)*. Ankara: Bizim Büro Basımevi.
- Özbay, M. (2005). Bilim ve kültür aktarıcısı olarak yazı. *Turkiyat Araştırmaları*, 1(2), 67-74.
- Pattison, D. R. (2017). Identifying The Educational and Character Development Benefits of Two Outdoor Education Programs in International Schools (Order No. 10270610). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (1896531548).
- Sakarya Erkek, G. (2023) K12 Beceriler Çerçevesi’nde belirlenen konuşma alan becerilerine göre ortaokul Türkçe ders kitaplarının incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 52(1), 677-700. [10.37669/milliegitim.1308356](https://doi.org/10.37669/milliegitim.1308356)
- Saygı, S. (2023). *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu Türkçe 8. sınıf ders kitabı*, Ferman Yayıncılık.
- Sevim, B. (2022). *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu Türkçe 5. sınıf ders kitabı*, Koza Yayınları.
- Tok, M. & Ünlü, S. (2014). Yazma becerisi sorunlarının ilkökul, ortaokul ve lise öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda karşılaştırılmalı olarak değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(50), 73-95.

- Ungan, S. (2007). Yazma becerisinin geliştirilmesi ve önemi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23(2), 461-472.
- Yavuz, D. & Kahraman, G. (2019). *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu Türkçe 6. sınıf ders kitabı*, Anka Yayınevi.
- Yıldırım A. & Şimşek H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.